

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : ΔΕ024- ΤΟΜΟΣ Β
ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

**EASTER
NOTES**

ΜΑΙΟΣ 22

Eclass4U

The best Choice for you

ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 17
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
100Μ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΑΣΗ
ΜΕΤΡΟ «ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ»

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210-5711484
ΚΙΝΗΤΟ: 6970401981
EMAIL: grammateia.eclass4u@gmail.com
ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ WEB : www.eclass4u.gr
SOCIAL MEDIA:

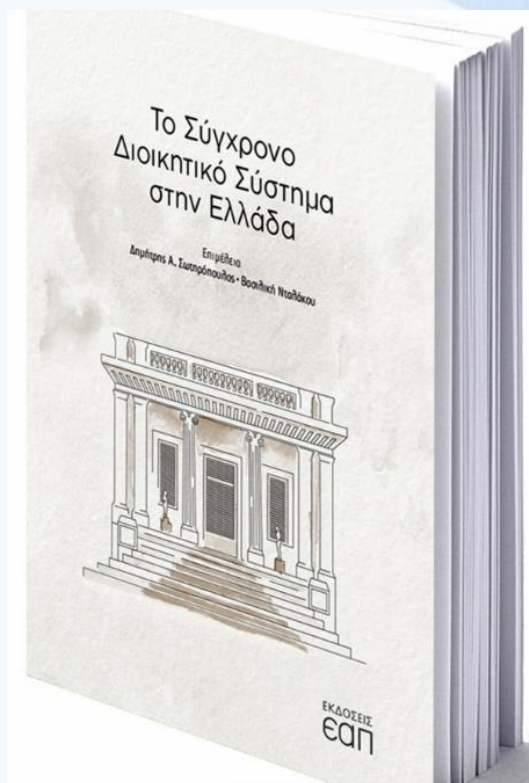
Σύστημα Επανάληψης
Eclass4U

Το μοναδικό με εγγυημένο
αποτέλεσμα επιτυχίας στις
εξετάσεις

Επιμέλεια: Βίκυ Βάρδα
vicky.eclass4u@gmail.com

ΤΟΜΟΣ Β

ΕΠΙΛΟΓΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΜΟΥ Β- Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

7η
[Καλοκαίρι 2022]

Η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση

Βιβλίο επιμ. Σωτηρόπουλου - Νταλάκου:

Κεφάλαια 3, 6, 7, 8, μέρος του 9 (σελίδες 222-232), 10, μέρος του 11 (σελίδες 265-271, 275 - Δημοτικό Συμβούλιο, 277 - Δήμαρχος, 279-281 - Οικονομικά των Δήμων), μέρος του 12 (σελίδες 291-295, 299-300 - Περιφερειάρχης - Αντιπεριφερειάρχης - Περιφερειακό Συμβούλιο, 303-307 - Οικονομικά), 13, μέρος του 14 (σελίδες 347-354)

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 → ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

**Θέματα σχετικά με Σχέσεις
δημόσιας διοίκησης και
πολιτικής εξουσίας**

- κρίση νομιμοποίησης
ΚΥΡΙΩΣ της κορυφής της
διοικητικής ιεραρχίας

Τα διοικητικά, τα πολιτικά και ιδίως τα κυβερνητικά όργανα συμπλέκονται στην πραγματικότητα της διοικητικής δράσης και λειτουργίας:

- υπουργοί, σύμβουλοι, στελέχη της Διοίκησης (διευθυντές και υπάλληλοι) συνεργάζονται με έναν εξαιρετικά σύνθετο τρόπο στην λήψη και εφαρμογή νόμων & αποφάσεων
- η νομοθετική εξουσία νομοθετεί, η δε εκτελεστική εφαρμόζει τους νόμους και τα προγράμματα της δημόσιας πολιτικής, στην πράξη όμως σημειώνονται διασταυρώσεις & αλληλεπιδράσεις, καθιστώντας πιο σύνθετη την διαδικασία λήψης των αποφάσεων και την λειτουργία της διακυβέρνησης

Το **ελληνικό πολιτικό σύστημα** εκδηλώνει τα γνωρίσματα του ρυθμιστικού & παρεμβατικού ρόλου του Κράτους, κυρίως μέσω της ενίσχυσης της εκτελεστικής εξουσίας η οποία παρουσιάζει λειτουργική υπεροχή έναντι της νομοθετικής & δικαστικής εξουσίας.

■ Πρωτεύοντας είναι ο ρόλος του κυβερνητικού σκέλους της εκτελεστικής εξουσίας (Κυβέρνηση, Πρωθυπουργός, υπουργοί) έναντι των λοιπών μερών της (Πρόεδρος της Δημοκρατίας, δημόσια διοίκηση).

■ Η πεμπτοσύνη της πολιτικής είναι η διοίκηση και η διακυβέρνηση, το πώς κυβερνά κανείς και πώς διοικεί, **δηλ.** τι είδους αποτελέσματα παράγει και ποιες πολιτικές εφαρμόζει στην πράξη. Η διοίκηση, συνεπώς, αποτελεί τον αληθινό καθρέφτη της πολιτικής.

- το διοικητικό σύστημα στη σημερινή Ελλάδα αλληλεπιδρά κυρίως με το πολιτικό σύστημα. Γι' αυτό θα έπρεπε να γίνεται λόγος για «πολιτικο-διοικητικό σύστημα» (Σπανού, 2001), ενταγμένο στο πλαίσιο της διαδικασίας ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).
- το «πολιτικό» στοιχείο του πολιτικο-διοικητικού συστήματος υπερίσχυσε του «διοικητικού» κυρίως μέσω της πελατειακής λειτουργίας του κράτους (Σωτηρόπουλος, 2001)
- έμφαση στην εισαγωγή νέων διοικητικών και πολιτικών θεσμών παρά νέων προτύπων διοίκησης και διαχείρισης στη δημόσια διοίκηση
- προτεραιότητα της διοίκησης στην τήρηση των τυπικών ρυθμίσεων της διοικητικής δράσης έναντι της διοικητικής αναποτελεσματικότητας
- έλλειψη «διοικητικής ελίτ» με την έννοια μιας ομάδας υψηλόβαθμων υπαλλήλων, κατά το δυνατόν ανεξάρτητων από κομματικές επιρροές και ταγμένων στην εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος
- αδυναμία εμπέδωσης μεταρρυθμίσεων, που θα απαιτούσαν ενεργό συμμετοχή του δημοσιοϋπαλληλικού σώματος
- διαρκής δυσπιστία πολλών δημοσίων υπαλλήλων προς την εκάστοτε πολιτική ηγεσία της υπηρεσίας τους και γενικότερη δυσπιστία της κοινωνίας προς τη δημόσια διοίκηση
- συλλογικοί δρώντες που επέδρασαν με τη δράση ή αδράνειά τους: διαδοχικές κυβερνητικές ελίτ, ηγεσίες πολιτικών κομμάτων, συλλογικοί φορείς δημοσίων υπαλλήλων, η κοινή γνώμη και οργανωμένες ομάδες συμφερόντων μέσα και έξω από το διοικητικό σύστημα

- ❖ Μερική αποπολιτικοποίηση των ανώτερων βαθμίδων της διοίκησης
- ❖ Ίδρυση ανεξάρτητων αρχών
- ❖ Αποκέντρωση
- ❖ Συγκεντρωτισμός και έλεγχος όσον αφορά τη λειτουργία και τις δαπάνες της διοίκησης (μετά το 2010)
- ❖ Ψηφιοποίηση υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις
- ❖ Αξιολόγηση (διστακτική) δομών, λειτουργιών και των ίδιων δημοσίων υπαλλήλων
- ❖ Ανάσχεση της τάσης για διαρκώς περισσότερες προσλήψεις
- ❖ Ενίσχυση της διαφάνειας της διοικητικής δράσης

Πυρήνας των προβλημάτων του ελληνικού πολιτικό-διοικητικού συστήματος

- Πυρήνας των προβλημάτων του ελληνικού πολιτικό-διοικητικού συστήματος υπήρξε ανέκαθεν η αδυναμία ενός υπερδιογκωμένου κατά τα λοιπά κέντρου να ρυθμίσει αποτελεσματικά κοινωνικές και οικονομικές λειτουργίες, ακόμη και την ίδια την εσωτερική του λειτουργία. Αυτές οι αδυναμίες δεν είναι άσχετες προς τον κατακερματισμό και την εικόνα άναρχων πρακτικών και φυγόκεντρων τάσεων που αντιστέκονται στον συντονισμό και την άσκηση συνεκτικής πολιτικής, στη διαφάνεια και τη δημοκρατική λογοδοσία. Φορμαλισμός και παράκαμψη των τυπικών κανόνων συμπληρώνουν το πάζλ στο βαθμό που το πολιτικό-διοικητικό σύστημα επιδιώκει να λειτουργεί χωρίς νομικές και διαδικαστικές δεσμεύσεις αλλά ταυτόχρονα να εμφανίζεται ότι τις τηρεί. Οι αιτίες για αυτά έχουν κατά καιρούς αναλυθεί και δείχνουν στην κατεύθυνση της πελατειακής παράδοσης και της αιχμαλωσίας της δημόσιας πολιτικής από κατακερματισμένα συντεχνιακά και μερικά συμφέροντα

Η δημόσια διοίκηση εντάσσεται μεταξύ των βασικών μερών του πολιτικού συστήματος (ιδίως της εκτελεστικής εξουσίας), για δε την οργάνωση και τη λειτουργία της στη χώρα μας αφιερώνονται ειδικές διατάξεις στο Σύνταγμα, στις οποίες περιλαμβάνονται οι κυριότερες αρχές για τη συγκρότηση του δημοσιοϋπαλληλικού σώματος και την υπηρεσιακή κατάσταση των διοικητικών στελεχών.

«Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι εκτελεστές της θέλησης του Κράτους και υπηρετούν τον Λαό»(παρ. 1 του άρθρου 103 Συντ.).

Για να υπάρχει μια «καλή διακυβέρνηση», κρίσιμες είναι οι έννοιες τόσο της αποτελεσματικότητας (effectiveness) της λειτουργίας του διοικητικού μηχανισμού του κράτους, όσο και της νομιμοποίησης (legitimacy) των κυβερνητικών αποφάσεων και των προγραμμάτων δημόσιας πολιτικής.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

- > Άντριου Τζάκσον: οποιοσδήποτε πολίτης είναι κατάλληλος να καταλάβει δημόσια αξιώματα και θέσεις. Αυτή η άποψη αντιστοιχεί σε μια διοίκηση εξαρτημένη από την εκάστοτε πολιτική εξουσία, όπου επικρατούν, κατά κανόνα, οι σχέσεις εξάρτησης και πατρωνίας, ο ερασιτεχνισμός, η χαμηλή ποιότητα της διοικητικής δράσης και η αναποτελεσματικότητα του κράτους εν τέλει, με απώτερες συνέπειες στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας.
- > Γούντροου Ουίλσον: υποστήριξε την αναγκαιότητα του σχετικού έστω διαχωρισμού μεταξύ πολιτικής και διοίκησης, ως προϋπόθεσης για να λειτουργήσει η δημόσια διοίκηση κατά τρόπο εύρυθμο και αποτελεσματικό, να συνεισφέρει στην έγκυρη άσκηση της δημόσιας πολιτικής και στην αντιμετώπιση των δημόσιων προβλημάτων προς την προαγωγή της κοινωνικής ευημερίας

- Πρέπει να αποφεύγονται η εξάρτηση της διοίκησης από την πολιτική εξουσία και η «κομματικοποίηση» και η επικυριαρχία της γραφειοκρατίας έναντι της πολιτικής. Προτιμότερος είναι ο μετριοπαθής πολιτικός έλεγχος επί της διοίκησης
- ➤ Η έννοια του ελέγχου είναι ότι η πολιτική ηγεσία, μέσω της οποίας εκφράζεται η λαϊκή κυριαρχία, διαθέτει το οραματικό και το προγραμματικό (ή βουλευτικό) στοιχείο και είναι επιφορτισμένη με την ευθύνη της άσκησης της διακυβέρνησης της χώρας.
- ➤ Η διοίκηση, από την πλευρά της, υποχρεούται να συμμορφώνεται με τις βασικές πολιτικές επιλογές και να ακολουθεί τις κατευθύνσεις των πολιτικών προϊσταμένων, στους οποίους όμως μπορεί να παρέχει την τεχνογνωσία, τη συμβουλή και την εμπειρία της.
- ➤ Αναζητείται μια ισορροπία μεταξύ της δημοκρατικής νομιμοποίησης των αποφάσεων και της διακριτικής ευχέρειας που απορρέει από την επαγγελματοποίηση και τη σχετική αυτονομία των γραφειοκρατικών στελεχών.

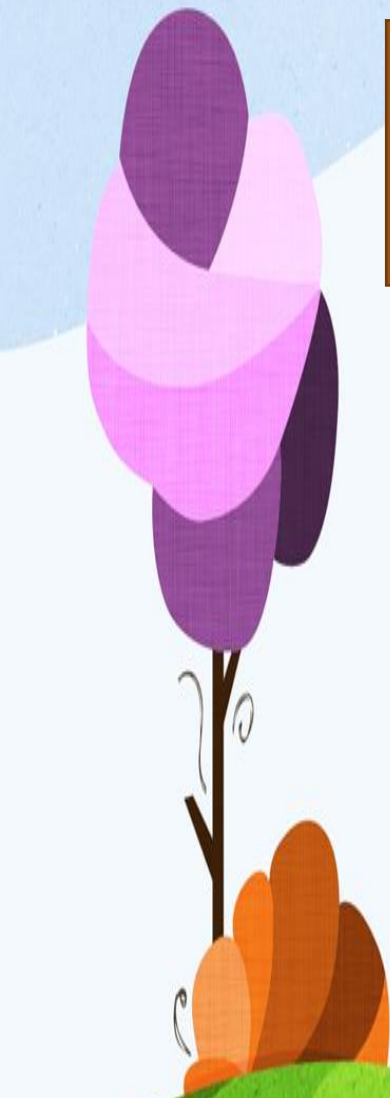
ΤΙΟ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

- Ν. 4622/2019: επαναφέρει τους μετακλητούς Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς όσο και να εγκαθιδρύει τον θεσμό του Υπηρεσιακού Γραμματέα, επί τηθεία υπαλλήλου επιλεγόμενου, λαμβανομένων υπόψη μετρήσιμων κριτηρίων, από ειδική πενταμελή επιτροπή αποτελούμενη από μέλη του ΑΣΕΠ και τον Πρόεδρο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ).
- Υιοθετεί ένα διφυές ή μεικτό σύστημα: στο επίπεδο ανάμεσα στην πολιτική ηγεσία των Υπουργείων και τα αμιγώς διοικητικά στελέχη, τοποθετούνται από τη μια μεριά πρόσωπα που συνιστούν πολιτικές επιλογές, απολαμβάνουν της εμπιστοσύνης της κυβέρνησης και συνδράμουν τον εκάστοτε Υπουργό στον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής (Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς). Ενώ, από την άλλη μεριά, τοποθετούνται πρόσωπα τα οποία προέρχονται μέσα από τη δημόσια υπαλληλία, προβλέπεται να επιλέγονται με διαφανείς και αντικειμενικές ή αξιοκρατικές διαδικασίες και εκφράζουν τη θεσμική μνήμη και τη συνέχεια της διοίκησης (Υπηρεσιακοί Γραμματείς).
- Για τη στελέχωση των πολιτικών (πλέον, ιδιαίτερων) γραφείων των μελών της κυβέρνησης, των Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων προβλέπονται θέσεις συνεργατών. Αυτές καλύπτονται ως επί το πλείστον είτε από μετακλητούς υπαλλήλους είτε από αποσπασμένους δημοσίους υπαλλήλους. Έχει προβλεφθεί δε η δυνατότητα πρόσληψης εμπειρογνομόνων συγκεκριμένου αντικείμενου ως άμισθων ειδικών συμβούλων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 → ΚΕΦΑΛΑΙΑ 6-7

Θέματα σχετικά με ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ

- Κυβέρνηση και
- κυβερνητικά όργανα
- Ο ρόλος των υπουργών

Η Κυβέρνηση είναι το όργανο που καθορίζει και κατευθύνει τη γενική πολιτική της χώρας (άρθρο 82 § 1Σ) και αυτό που κατεξοχήν ασκεί την εκτελεστική λειτουργία. Η ρήτρα του άρθρου 82 § 1 Σ σημαίνει πως η Κυβέρνηση, ως το αποφασίζον όργανο, εκφράζει πολιτικά την πολιτεία και καθορίζει τη στάση της στους βασικούς τομείς του δημοσίου βίου (οικονομική πολιτική, εκπαιδευτική πολιτική, αμυντική πολιτική κ.λπ.).

Ευρεία έννοια: ο Πρωθυπουργός, οι αντιπρόεδροι της Κυβέρνησης, εάν υπάρχουν, οι υπουργοί, οι αναπληρωτές υπουργοί, οι υπουργοί επικρατείας, οι υφυπουργοί και τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα

Στενή έννοια: το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από τον Πρωθυπουργό και τους υπουργούς (81 παρ. 1 Σ). Οι υφυπουργοί δεν αποτελούν μεν μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, εντούτοις μπορεί να προσκαλούνται από τον Πρωθυπουργό να συμμετάσχουν σε συνεδρίαση δίχως όμως δικαίωμα ψήφου

Η Κυβέρνηση είναι το σημαντικότερο όργανο άσκησης της εκτελεστικής εξουσίας, καθορίζει και κατευθύνει τη γενική πολιτική της χώρας και ασκεί το έργο της για την πραγμάτωση της αποστολής της ενώ εξαρτάται μόνο από την εμπιστοσύνη της Βουλής.

Στην Κυβέρνηση περιλαμβάνονται:

- Ο Πρωθυπουργός,
- Οι Αντιπρόεδροι,
- Οι Υπουργοί,
- Οι Αναπληρωτές Υπουργοί,
- Οι Υπουργοί Επικρατείας,
- Οι Υφυπουργοί και τα
- Συλλογικά κυβερνητικά όργανα.

Πιο περιεκτικά: είναι το Υπουργικό Συμβούλιο, δηλαδή Πρωθυπουργός και Υπουργοί.

απαρτίζεται από τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς

- α) καθορίζει και κατευθύνει τη γενική πολιτική της Χώρας σύμφωνα με τους ορισμούς του Συντάγματος και των νόμων (82 παρ. 1 Σ),
- β) αποφασίζει για πολιτικά θέματα γενικότερης σημασίας,
- γ) προτείνει και ουσιαστικά επιλέγει την ηγεσία (προέδρους και αντιπροέδρους) των ανώτατων δικαστηρίων της Χώρας (ανάλογα ισχύουν και για την επιλογή του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και του Γενικού Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου) και των διοικητικών δικαστηρίων (90 παρ. 5 Σ)
- δ) αποφασίζει για κάθε θέμα αρμοδιότητας συλλογικών κυβερνητικών οργάνων ή για κάθε θέμα αρμοδιότητας ενός ή περισσότερων υπουργών που παραπέμπει σε αυτό ο Πρωθυπουργός. ε) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπει το Σύνταγμα και οι νόμοι.

Γενικές αρμοδιότητες Υπουργών

10

- α) προσδιορίζουν και κατευθύνουν την πολιτική του υπουργείου, του οποίου προϊστανται, συντονίζουν και εποπτεύουν την εφαρμογή της από τις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες, τις οποίες διοικούν σε ανώτατο ή τελικό επίπεδο,
- β) εποπτεύουν, συντονίζουν και κατευθύνουν τις ενέργειες των διορισμένων στο υπουργείο τους υφυπουργών,
- γ) ασκούν, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής, τη νομοθετική πρωτοβουλία σε θέματα της αρμοδιότητάς τους,
- δ) προτείνουν την έκδοση των κατ'εξουσιοδότηση νόμου κανονιστικών και των αναγκαίων για την εκτέλεση των νόμων διαταγμάτων της αρμοδιότητάς τους και εκδίδουν κανονιστικές πράξεις κατ'εξουσιοδότηση νόμου, και
- ε) ασκούν κάθε άλλη αρμοδιότητα που τους παρέχει το Σύνταγμα και ο νόμος ή τους αναθέτει ο Πρωθυπουργός βάσει του Συντάγματος ή νόμου

- Τα υπουργεία, αποτελούνται από σύνολα δημόσιων υπηρεσιών που καλύπτουν σε κεντρικό επίπεδο τομείς της κυβερνητικής πολιτικής.
- Αντιστοιχούν σε έναν ή και περισσότερους τομείς δημόσιας πολιτικής και έχουν αρμοδιότητες που συνδέονται με τη λειτουργική τους εξειδίκευση.
- Αποτελούν τη “ραχοκοκαλιά” της εκτελεστικής εξουσίας.

• Η τυπική διάρθρωση των υπουργείων

- Τα υπουργεία είναι οργανωμένα με πρότυπο την ιεραρχική πυραμίδα του κλασσικού βεμπεριανού μοντέλου διοίκησης.
- Η κορυφή της πυραμίδας είναι οι Γενικές Διευθύνσεις και ακολουθούν κατά σειρά οι Διευθύνσεις και τα Τμήματα.
- Οι Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς αλλά και οι Υπηρεσιακοί Γενικοί Γραμματείς διαμορφώνουν τη σύνδεση μεταξύ του πολιτικού/κυβερνητικού μέρους του υπουργείου και της διοικητικής του δομής.
- Οι Γενικές και Ειδικές Γραμματείες στελεχώνονται από μετακλητούς (μη μόνιμους) υπαλλήλους.
- Η εσωτερική διάρθρωση των Υπουργείων ρυθμίζεται από Οργανισμούς.

- **Οριζόντιες υπηρεσίες**
- Οι οριζόντιες **επιτελικές** υπηρεσίες συντονίζουν το σχεδιασμό και την παρακολούθηση-αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών για το σύνολο του υπουργείου.
- Στην κατηγορία αυτή ανήκουν: Α) οι **Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου** (Ν.4622/2019, άρθρο 39), που οργανώνονται σε επίπεδο Διεύθυνσης και υπάγονται απευθείας στον Υπουργό και Β) οι **υπηρεσίες Συντονισμού** (Ν.4622/2019, άρθρο 38), που οργανώνονται σε επίπεδο Διεύθυνσης και υπάγονται απευθείας στον Υπηρεσιακό Γενικό Γραμματέα .
- Στις οριζόντιες **υποστηρικτικές** υπηρεσίες (ανθρώπινο δυναμικό, διοικητική υποστήριξη, οικονομικά και προϋπολογισμός του υπουργείου).

- **Κάθετες υπηρεσίες**
- Κάθετες υπηρεσίες που αντιστοιχούν σε Γενικές Γραμματείες. Είναι ενιαία σύνολα υπηρεσιών με αρμοδιότητες σε έναν ή περισσότερους τομείς δημόσιας πολιτικής του κατά περίπτωση υπουργείου, π.χ. η Γ.Γ. Ανώτατης Εκπαίδευσης (Υπουργείο Παιδείας).
- Κάθετες υπηρεσίες που αντιστοιχούν σε Ειδικές Γραμματείες, που αποτελούν ενιαίο σύνολο με σκοπό τη διαχείριση συγκεκριμένου έργου ιδιαίτερης σημασίας, π.χ. η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (Υπουργείο Οικονομικών).
- Υπηρεσίες με συγκεκριμένες αρμοδιότητες που κατά κανόνα αφορούν την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών του υπουργείου στο οποίο υπάγονται (π.χ. Δ.Ο.Υ. του Υπουργείου Οικονομικών).
- Ειδικές υπηρεσίες Ε.Σ.Π.Α., που λειτουργούν ως οριοθετημένες νησίδες, έχοντας τις δικές τους επιτελικές και υποστηρικτικές λειτουργίες.

Αδυναμίες και παθογένειες των υπουργείων

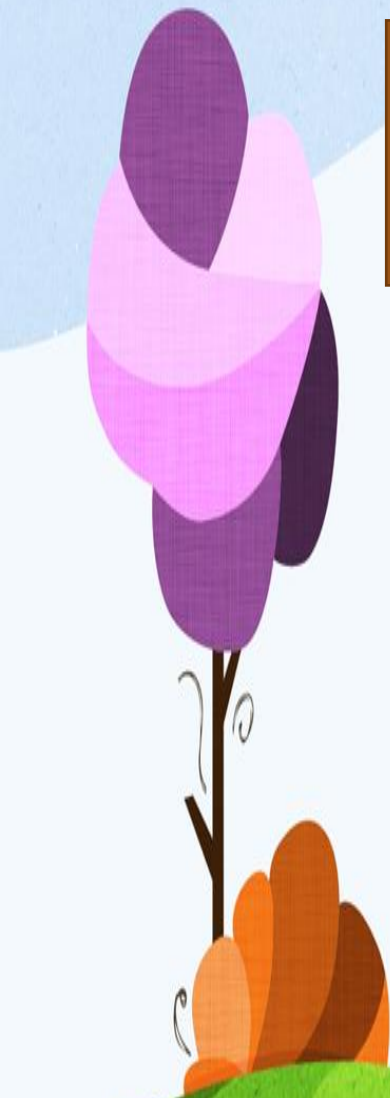
13

- Ανορθολογική διόγκωση των υπηρεσιών των υπουργείων
- Απουσία στρατηγικού σχεδιασμού
- Φορμαλισμός
- Νομικισμός
- Έλλειψη οριζόντιου συντονισμού
- Δομική πολυδιάσπαση και κατακερματισμός αρμοδιοτήτων
- Σημαντική υστέρηση στα ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Πολιτικός συγκεντρωτισμός
- Κλειστά συστήματα, θεσμικά και ανθρώπινα “σιλό”

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 → ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Θέματα σχετικά με Τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές

- Κυβέρνηση και
- κυβερνητικά όργανα
- Ο ρόλος των υπουργών

1. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (άρθρο 9Α του Συντάγματος), η ίδρυση της οποίας αποτελούσε και κοινοτική υποχρέωση (οδηγία 95/46/ΕΚ). Πρόκειται για επταμελές όργανο, συγκροτούμενο από έναν εν ενεργεία ή μη ανώτατο δικαστικό λειτουργό (Σύμβουλο Επικρατείας ή αντίστοιχο και άνω) ως Πρόεδρο και έξι μέλη, από τα οποία τα τρία είναι εν ενεργεία ή μη καθηγητές πανεπιστημίου και τα άλλα τρία είναι πρόσωπα κύρους και εμπειρίας στον τομέα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Εκτός από γνωμοδοτικές, έχει και σημαντικές αποφασιστικές αρμοδιότητες, τόσο κανονιστικού όσο και ατομικού χαρακτήρα.

4. Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ), που ελέγχει την πρόσληψη, είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή, υπαλλήλων στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια (άρθρο 103, παρ. 9 του Συντάγματος).

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣΤΠ, άρθρο 103, παρ. 9 του Συντάγματος), που είναι μονοπρόσωπη ανεξάρτητη αρχή και το πρόσωπο που τη στελεχώνει (ο Συνήγορος) επικουρείται από έξι Βοηθούς Συνηγόρους. Ο ΣΤΠ έχει διαμεσολαβητικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες, που ασκούνται με μη εκτελεστές διοικητικές πράξεις. Η βασική αρμοδιότητα του ΣΤΠ είναι η διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ), που ασκεί τον άμεσο κρατικό έλεγχο επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης, στον οποίο περιλαμβάνεται η χορήγηση αδειών, καθώς και η επιβολή σχετικών διοικητικών κυρώσεων (άρθρο 15, παρ. 2 του Συντάγματος).

3. Η ανεξάρτητη Αρχή που διασφαλίζει το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας (ΑΔΑΕ, άρθρο 19, παρ. 1 και 2 του Συντάγματος). Η διαδικασία ενώπιον της ΑΔΑΕ και η λειτουργία της προκάλεσαν τη διαμόρφωση σημαντικής νομολογίας που διευκρίνισε σημαντικά ζητήματα ως προς τη λειτουργία των ανεξάρτητων Αρχών

Υπάρχουν και μη συνταγματικά κατοχυρωμένες Α.Δ.Α. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ [υπάρχουν πολλές ακόμη] είναι:

- η Επιτροπή Ανταγωνισμού,
- η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.),
- η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.),
- η Εθνική Αναλογιστική Αρχή,
- η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.),
- ο Συνήγορος του Καταναλωτή,
- η Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής,
- το Εθνικό Συμβούλιο Δημόσιας Υγείας (Ε.ΣΥ.Δ.Υ.),
- η Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.) (αρ. 10 του Ν.3374/2005 & αρ. 64 του Ν.4009/2011),
- η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (Ν.3691/2008),
- η Επιτροπή Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων (Ν.2912/2001),
- η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) (Ν.3832/2010),
- η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε., Ν.4389/2016)[4][5],

1. Προσωπική ανεξαρτησία

Η προσωπική ανεξαρτησία κατοχυρώνεται με τον τρόπο επιλογής των μελών της Αρχής και της καθιέρωσης συγκεκριμένης θητείας εντός της οποίας δεν μπορούν τα μέλη να παυθούν ή αντικατασταθούν. Μέσα από το συλλογικό χαρακτήρα των οργάνων το ασυμβίβαστο του μέλους της Αρχής με κυβερνητικά αξιώματα και το καθεστώς προστασία των μελών της Αρχής συγκροτείται ένα σύστημα εγγυήσεων για την προσωπική τους ανεξαρτησία.

2. Λειτουργική ανεξαρτησία

Η λειτουργική ανεξαρτησία εκφράζεται με το ότι οι Αρχές διαθέτουν δικό τους μηχανισμό διοικητικής υποστήριξης, αυτόνομη εσωτερική διαχείριση και δικό τους προϋπολογισμό. Δεν υπάγονται στον ιεραρχικό έλεγχο της Διοίκησης και οι αποφάσεις τους μπορούν να ελεγχθούν μόνο από τη δικαστική και τη νομοθετική εξουσία.

3. Οικονομική ανεξαρτησία

Η οικονομική τους ανεξαρτησία αφορά στον τρόπο χρηματοδότησής τους από ιδιαίτερο τμήμα του προϋπολογισμού και στην έκταση του οικονομικού ελέγχου αφού δεν επιτρέπεται έλεγχος νομιμότητας ή σκοπιμότητας του τρόπου διάθεσης παρά μόνο κατασταλτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

4. Η έκταση των εξουσιών τους

i. Κανονιστική εξουσία: Οι Ανεξάρτητες Αρχές εκδίδουν κανονιστικές πράξεις, παράγουν δηλ. κανόνες δικαίου. Η έκδοση κανονιστικών πράξεων κρίθηκε, μετά από έντονη αμφισβήτηση, ότι είναι νόμιμη εφόσον οι πράξεις εντάσσονται στο πλαίσιο νομοθετικής εξουσιοδότησης και υπηρετούν συγκεκριμένες ανάγκες εξειδίκευσης του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου.

ii. Ελεγκτικές – κυρωτικές εξουσίες: Οι Ανεξάρτητες Αρχές εκδικάζουν διαφορές, επιβάλλουν κυρώσεις, διενεργούν έρευνες, ανακρίσεις, χορηγούν άδειες, επιβάλλουν απαγορεύσεις κ.λ.π. Θεωρήθηκε ότι παραβιάζεται έτσι η αρχή της διάκρισης των εξουσιών στο πλαίσιο της αρμοδιότητας επιβολής κυρώσεων της δικαστικής εξουσίας. Ξεπεράστηκε η αμφισβήτηση δεδομένου ότι ελέγχονται οι αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών από τα δικαστήρια.

iii. Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες: Οι Ανεξάρτητες Αρχές εκδίδουν συστάσεις, συντάσσουν κώδικες δεοντολογίας κ.λ.π.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές δεν μπορούν να ανήκουν στη νομοθετική εξουσία αφού η κανονιστική τους αρμοδιότητα είναι οριοθετημένη και περιορισμένη από τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που παρέχει η ίδια η νομοθετική εξουσία. Παράλληλα, δεν μπορούν να ενταχθούν ούτε στη δικαστική λειτουργία μολονότι οι εγγυήσεις των μελών τους είναι παρόμοιες με αυτές των δικαστών.

Α) Το δημοκρατικό πολίτευμα και οι Ανεξάρτητες Αρχές. ,Β) Τα ατομικά δικαιώματα και οι Ανεξάρτητες Αρχές., Γ) Η πολυπλοκότητα της σύγχρονης διακυβέρνησης, Δ) Η ανάγκη θεσμικής ομοιομορφίας

Α) Λόγοι που αφορούν τη λειτουργία το Δημοκρατικού Πολιτεύματος.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές καλούνται να καλύψουν εκείνα τα κενά της εκτελεστικής εξουσίας στα οποία οι αντιπρόσωποι του λαού δεν ήθελαν να παρέμβουν φοβούμενοι ότι κάτι τέτοιο θα έθετε σε κίνδυνο την πολιτική τους ύπαρξη. Η δημιουργία των Ανεξάρτητων Αρχών συμφιλιώνει τη δημοκρατική αρχή με την αρχή του κράτους δικαίου.

Β) Λόγοι που αφορούν την προστασία των προσωπικών δικαιωμάτων

Δύο νέα δικαιώματα έχουν καθιερωθεί στο τέλος του 20^{ου} αιώνα. Πρόκειται για το δικαίωμα στην πληροφόρηση και το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής που απαιτείται από τη χρήση νέων τεχνολογιών. Το δικαίωμα στην πληροφόρηση συνδέεται άμεσα με την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και την ανάγκη διαφάνειας.

Γ) Λόγοι που αφορούν την πολυπλοκότητα της σύγχρονης διακυβέρνησης

Το είδος της ρύθμισης που εκτελούν οι ανεξάρτητες Αρχές απαιτεί ειδικές επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις. Με αυτές οι Ανεξάρτητες Αρχές είναι σε θέση να κατανοούν κινδύνους που οι κρατικοί λειτουργοί δεν μπορούν.

Δ) Λόγοι που αφορούν την ανάγκη θεσμικής ομοιομορφίας.

Η δημιουργία των Ανεξάρτητων αρχών σε μεγάλο βαθμό και στην απαίτηση για θεσμική ομοιομορφία των κρατών – μελών. Επίσης, στο πλαίσιο της υιοθέτησης καλών ευρωπαϊκών κρατών, τα κράτη μιμούνται την εφαρμογή θεσμών που λειτουργούν με επιτυχία σε άλλα. (καλές πρακτικές).

A. Όσον αφορά στη σχέση των Ανεξάρτητων Αρχών με το πολιτικό σύστημα πέντε είναι οι δείκτες:

1. Ο τρόπος διορισμού των μελών τους: Όσο λιγότερο εμπλέκεται η κυβέρνηση τόσο μεγαλύτερη είναι η ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών.

2. Ο τρόπος απόλυσης των μελών τους: Η ανεξαρτησία είναι μεγαλύτερη όταν δεν υπάρχει τρόπος απόλυσης των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών από την Κυβέρνηση.

3. Η διάρκεια της θητείας τους: Όσο δεν συμπίπτει η διάρκεια των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών με τη θητεία των κυβερνήσεων τόσο μεγαλύτερη είναι η ανεξαρτησία τους.

4. Ο τρόπος χρηματοδότησης: Η επαρκής χρηματοδότηση των Αρχών προστατεύει την ανεξαρτησία τους.

5. Η δυνατότητα ακύρωσης των αποφάσεών τους από την Κυβέρνηση:

B. Όσον αφορά στη σχέση των Ανεξάρτητων Αρχών με τις ομάδες-στόχους των οποίων τη δραστηριότητα καλούνται να ρυθμίσουν τρεις είναι οι δείκτες που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα:

1. Η απασχόληση των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών στις ομάδες-στόχους πριν ή μετά τη λήξη της θητείας τους. Η ανεξαρτησία της Ανεξάρτητης Αρχής μειώνεται όταν μέλος της ασχολείται (πριν την έναρξη ή μετά τη λήξη της θητείας του) επαγγελματικά σε επιχείρηση εντός της ομάδας-στόχο.

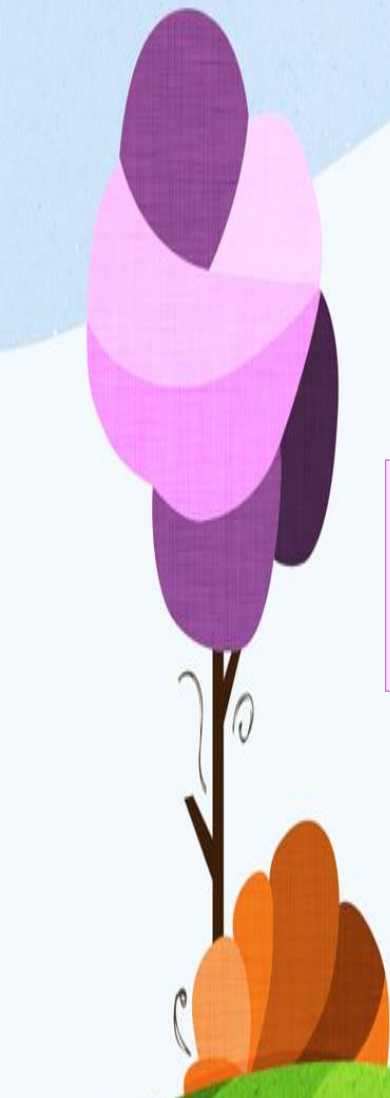
2. Ο αριθμός των προστίμων και των αποφάσεων που αρνούνται να ικανοποιήσουν αιτήματα της ομάδας-στόχου. Όσο πιο αυστηρές είναι οι αποφάσεις και τα πρόστιμα της Αρχής τόσο απομακρύνεται η δυνατότητα συνδιαλλαγής μεταξύ της Αρχής και της ομάδας-στόχου.

3. Ο αριθμός των ένδικων μέσων που ασκούνται από την ομάδα-στόχο κατά των αποφάσεων των Ανεξάρτητων Αρχών. Όσο πιο πολλές είναι οι προσφυγές κατά των αποφάσεων της Αρχής τόσο απομακρύνεται η δυνατότητα συνδιαλλαγής μεταξύ της Αρχής και της ομάδας-στόχου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 → ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Θέματα σχετικά με τις Μορφές Ελέγχου:

- έχουν καταλυτική σημασία για τη διαμόρφωση της σχέσης μεταξύ του κράτους και του πολίτη.

Η κορυφή της ιεραρχίας είναι ο Υπουργός. Ο Υπουργός πρέπει, αν και δεν συνδέεται ιεραρχικά, να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και τις οδηγίες και εντολές του Πρωθυπουργού (ιδιότυπος ιεραρχικός έλεγχος). Ο Υπουργός ασκεί ιεραρχικό έλεγχο και επί των περιφερειακών οργάνων της υπηρεσίας του.

Η «υπαλληλική ιεραρχία» συνδέει τους υπαλλήλους μεταξύ τους και με τον Υπουργό. Είναι συνεχής και πλήρης με σκοπό την διασφάλιση της εκτέλεσης των καθηκόντων κάθε υπαλλήλου, της υπηρεσιακής του κατάστασης και πειθαρχικού του ελέγχου. Αντίθετα η ιεραρχία των οργάνων είναι τμηματική και διαφέρει από Υπουργείο σε Υπουργείο και από υπηρεσία σε υπηρεσία. Σκοπός της είναι η εξουσία του προϊσταμένου έναντι του υφισταμένου του, ο συντονισμός της εργασίας και η ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών. Σε κάθε υπηρεσία λειτουργούν, ωστόσο, και όργανα εκτός ιεραρχίας. Πρόκειται για τα συλλογικά όργανα (π.χ υπηρεσιακά συμβούλια, επιτροπές) ή για τα όργανα που κατέχουν ανεξάρτητη θέση σε ένα Υπουργείο (π.χ Γραφεία Νομικών Συμβούλων).

Επακόλουθο της ύπαρξης ιεραρχίας είναι και ο ιεραρχικός έλεγχος που συνίσταται στην αρμοδιότητα του ανώτερου οργάνου να δίνει οδηγίες και εντολές στο κατώτερο αλλά και να ασκεί έλεγχο στις πράξεις του. Ο ιεραρχικός έλεγχος διακρίνεται σε έλεγχο νομιμότητας και έλεγχο σκοπιμότητας. Ο έλεγχος νομιμότητας αποβλέπει στη ορθή ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου ενώ ο έλεγχος σκοπιμότητας εξετάζει το σκόπιμο ή μη της πράξης. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται πάντα ενώ ο έλεγχος σκοπιμότητας μόνο όταν προβλέπεται από σχετικές διατάξεις. Προληπτικός είναι ο έλεγχος που ασκείται πριν από την έκδοση της πράξης ενώ κατασταλακτικός αυτός που ασκείται μετά την έκδοση αυτής.

Διαφορετική είναι η έννοια της διοικητικής εποπτείας κατά την οποία η κεντρική διοίκηση ασκεί έλεγχο επί των πράξεων των κρατικών νομικών προσώπων. Διαφέρει από τον ιεραρχικό έλεγχο στα εξής: α) το εποπτευόμενο όργανο δεν συνδέονται μεταξύ τους με σχέση ιεραρχίας (π.χ ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας εποπτεύει το Δήμαρχο) και β) προβλέπεται από ειδικές διατάξεις που καθορίζουν τα μέσα και τα όρια της εποπτεία σε αντίθεση με τον ιεραρχικό έλεγχο που τεκμαίρεται ως επακόλουθο της ιεραρχίας των οργάνων. Η διοικητική εποπτεία μπορεί να είναι, όπως και ο ιεραρχικός έλεγχος, προληπτική ή κατασταλακτική.

- ❖ Ο έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης αναλόγως του οργάνου, το οποίο εκάστοτε επιλαμβάνεται, διακρίνεται σε:

Α. κοινοβουλευτικό, Β. διοικητικό και Γ. δικαστικό.

- ❖ Ενδιάμεση μορφή συνιστά ο έλεγχος, ο οποίος διενεργείται από Ανεξάρτητες Αρχές

19

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άσκειται από τη **Βουλή** στην **Κυβέρνηση**, στα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου και στους Υφυπουργούς και εξ αντανάκλασως αφορά και τη δράση των οργάνων, που συνδέονται με την Κυβέρνηση με σχέση ιεραρχίας ή ελέγχου, δηλαδή των **διοικητικών οργάνων**.

Περιλαμβάνει **διαδικασίες και μέσα ελέγχου**, όπως ρυθμίζονται κατά το **Σύνταγμα** (άρθρα 70 παρ.2 και 6, 72 παρ. 2, 68 παρ. 2 και 84) και τις **ειδικές διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής**.

Η πρόταση εμπιστοσύνης αποτελεί το πιο **δραστικό μέσο άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου**, αφού σε περίπτωση που ευδοκιμήσει, **οδηγεί σε ανατροπή της ισορροπίας των πολιτικών δυνάμεων** και εν τέλει στην **αλλαγή της Κυβέρνησης**. Στρέφεται είτε **συλλογικά κατά της Κυβέρνησης** είτε **ατομικά κατά μέλους της** και **απαιτείται να αποτυπώνονται** σε αυτήν, κατά τρόπο σαφή, **οι λόγοι που τη θεμελιώνουν**.

- **Άρθρο 41^Α ΚτΒ:** μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου αποτελούν οι ακροάσεις Υπουργών, Υφυπουργών, κ.λπ..
- **Άρθρο 142^Α ΚτΒ:** μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου αποτελούν και οι ανακοινώσεις και οι δηλώσεις της Κυβέρνησης.
- **Άρθρο 143 ΚτΒ:** προβλέπεται ως μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου η συζήτηση προ ημερήσιας διατάξεως, η οποία αφορά εθνικά και θέματα γενικότερου συμφέροντος.
- **Άρθρο 125 ΚτΒ:** εξειδικεύεται το θεμελιώδες δικαίωμα του άρθρου **10 παρ. 1 του Σ. σε σχέση με το νομοθετικό όργανο**.
- **Άρθρο 126 επ. ΚτΒ:** προβλέπεται το δικαίωμα των βουλευτών να υποβάλλουν **ερωτήσεις** προς τους αρμόδιους Υπουργούς, οι οποίοι οφείλουν να απαντούν εγγράφως **εντός 25 ημερών**.
- **Άρθρο 133 ΚτΒ:** προβλέπεται το δικαίωμα των βουλευτών να ζητούν από τους αρμόδιους Υπουργούς, κατόπιν γραπτής αίτησής τους προς τη Βουλή, την κατάθεση εγγράφων.
- **Άρθρο 68 παρ. 2 του Σ.:** σύσταση **Εξεταστικών Επιτροπών**, με σκοπό τη διερεύνηση ειδικών ζητημάτων δημοσίου συμφέροντος.
- **Άρθρα 141 και 142 ΚτΒ και άρθρο 84 Σ.:** πρόταση εμπιστοσύνης και δυσπιστίας.

Συνιστά μορφή αυτοελέγχου της δημόσιας διοίκησης και αποβλέπει στην ταχεία αντιμετώπιση προβλημάτων νομιμότητας, τα οποία τυχόν ανακύπτουν από την ίδια τη δημόσια διοίκηση. Ταξινομείται σε επιμέρους κατηγορίες:

A. Έλεγχος επί των πράξεων και έλεγχος επί των προσώπων

Ανάλογα με το αντικείμενο του ελέγχου, διακρίνεται:

- Ο διοικητικός έλεγχος, ο οποίος ασκείται επί των πράξεων των οργάνων της δημόσιας διοίκησης
- από την άσκηση ελέγχου επί των φυσικών προσώπων, που αποτελούν τους φορείς της ιδιότητας διοικητικού οργάνου.

B. Προληπτικός και κατασταλτικός έλεγχος

Ανάλογα με το χρονικό σημείο, κατά το οποίο διενεργείται ο διοικητικός έλεγχος διακρίνεται:

- α. σε έλεγχο προληπτικό (ασκείται πριν από την έκδοση ορισμένης πράξης) και
- β. σε έλεγχο κατασταλτικό (ασκείται αφού έχει ολοκληρωθεί η έκδοση της διοικητικής πράξης)

Γ. Έλεγχος νομιμότητας και έλεγχος ουσίας

Ανάλογα με το εύρος του ελέγχου, διακρίνονται:

- α. Ο έλεγχος νομιμότητας, αφορά αποκλειστικά και μόνον θέματα ελέγχου της ορθής επιλογής, ερμηνείας και εφαρμογής του νόμου (αποτέλεσμα της άσκησης ελέγχου νομιμότητας είναι η ακύρωση της ελεγχόμενης πράξης)
- β. Ο έλεγχος ουσίας, ο οποίος ενίοτε αναφέρεται και ως έλεγχος σκοπιμότητας. Στην περίπτωση αυτήν εξετάζεται πλήρως το πραγματικό της εκάστοτε υπόθεσης εκ νέου και η ελεγχόμενη πράξη είναι δυνατόν είτε να ακυρωθεί είτε ακόμη και να τροποποιηθεί.

Δ. Έλεγχος αυτεπάγγελτος και έλεγχος που ασκείται κατόπιν διοικητικής προσφυγής

Ανάλογα με τον τρόπο, κατά τον οποίον εκκινεί η διαδικασία ελέγχου, διακρίνεται ο έλεγχος που ασκείται αυτεπαγγέλτως από τον έλεγχο που διενεργείται κατόπιν διοικητικής προσφυγής εκ μέρους διοικουμένου.

Ο διοικούμενος, ο οποίος κινητοποιεί τον μηχανισμό διοικητικού ελέγχου και για τον σκοπό αυτόν απευθύνεται στη δημόσια διοίκηση μέσω διοικητικής προσφυγής.

Ο ιεραρχικός έλεγχος γίνεται από το ανώτερο στην ιεραρχία όργανο, το οποίο δίνει οδηγίες και εντολές προς το κατώτερο όργανο και ασκεί έλεγχο στις πράξεις του. Διακρίνεται σε έλεγχο νομιμότητας, δηλαδή αποβλέπει στην ορθή ερμηνεία και εφαρμογή της νομοθεσίας και σε έλεγχο σκοπιμότητας, δηλαδή εξετάζει το σκόπιμο ή μη της σχετικής πράξης. Στην περίπτωση της διοικητικής εποπτείας η κεντρική διοίκηση ασκεί έλεγχο επί των πράξεων των κρατικών νομικών προσώπων. Διαφέρει από τον ιεραρχικό έλεγχο στο ότι: α) το εποπτευόμενο όργανο δεν συνδέονται με ιεραρχική σχέση μεταξύ τους και β) προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, που καθορίζουν τα μέσα άσκησης και όριά της, σε αντίθεση με τον ιεραρχικό έλεγχο που τεκμαίρεται ως επακόλουθο της ιεραρχίας των οργάνων.

- ❑ Ο δικαστικός έλεγχος διενεργείται από τα **δικαστήρια**, τα οποία εντάσσονται στη Διοικητική Δικαιοσύνη και μπορεί να οδηγήσει στην **ακύρωση** ή την **τροποποίηση της υπό έλεγχο διοικητικής πράξης**, ή και στην **παροχή αποζημίωσης**, σε περίπτωση κατά την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις αστικής ευθύνης του Δημοσίου.

- ❑ Στη Διοικητική Δικαιοσύνη εντάσσεται το **Συμβούλιο της Επικρατείας** (ΣτΕ), που είναι και το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο της Χώρας με κατεξοχήν ακυρωτικές αρμοδιότητες και τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, δηλαδή τα διοικητικά πρωτοδικεία και τα διοικητικά εφετεία. Περαιτέρω, στη Διοικητική Δικαιοσύνη εντάσσεται και το **Ελεγκτικό Συνέδριο**, στο οποίο υπάγονται ειδικές διαφορές, όπως είναι οι συνταξιοδοτικές διαφορές, οι διαφορές για την απόδοση ευθύνης σε υπαλλήλους του κράτους. Σε περίπτωση **ακυρωτικών διαφορών** ασκείται **αίτηση ακυρώσεως**, ενώ σε περίπτωση **διαφορών ουσίας** ασκείται **προσφυγή** (άρθρα 63 επ. ΚΔΔικον) ή **αγωγή** (άρθρα 71 επ. ΚΔΔικον) ή **ανακοπή** (άρθρα 217 επ. ΚΔΔικον).

- ❑ Οι διοικητικές διαφορές ουσίας δικάζονται σε **πρώτο βαθμό** από το **Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο** και σε **δεύτερο βαθμό** από το **Τριμελές Διοικητικό Εφετείο**, ενώ *κατ' εξαίρεση κάποιες διαφορές ουσίας εκδικάζονται σε πρώτο και σε τελευταίο βαθμό από το Διοικητικό Εφετείο ή σε πρώτο βαθμό από το Μονομελές Πρωτοδικείο.*

- ❑ **Βασικό χαρακτηριστικό της διοικητικής δικονομίας είναι ότι εφαρμόζεται ανακριτικό σύστημα σε αντίθεση προς ό,τι ισχύει στην πολιτική δικονομία. Αυτό σημαίνει, ότι στο δικαστήριο, το οποίο εκάστοτε επιλαμβάνεται μίας διοικητικής διαφοράς, εξετάζει αυτεπαγγέλτως τη συνδρομή των διαδικαστικών προϋποθέσεων και το ζήτημα της διαφοράς.**

Το **Ελεγκτικό Συνέδριο** αποτελεί ανώτατο διοικητικό δικαστήριο, το οποίο εκδίδει **αμετάκλητες αποφάσεις** και οι δικαστικοί σχηματισμοί του αντιστοιχίζονται σε ιδιαίτερο κλάδο της Διοικητικής Δικαιοσύνης. Εκδικάζει διαφορές σχετικά με την **απονομή συντάξεων** και τον **έλεγχο των λογαριασμών των δημοσίων υπαλλήλων**.

Βασικό ένδικο βοήθημα αποτελεί η έφεση. Στο εν λόγω ένδικο βοήθημα προβλέπεται ότι υπάγονται συγκεκριμένες υποθέσεις:

α. οι πράξεις που εκδίδονται από το Δικαστήριο κατά την άσκηση της ελεγκτικής αρμοδιότητας των οργάνων του,
β. οι εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται στο πλαίσιο:

- ✘ Του ελέγχου των λογαριασμών των δημόσιων υπόλογων και των υποχρεων σε δημόσια λογοδοσία.
- ✘ Της απονομής των συντάξεων κατά την έννοια της περ. στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 98 του Σ.
- ✘ Της αστικής ευθύνης των πολιτικών ή στρατιωτικών υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. και λοιπών Ν.Π.Δ.Δ..

Οι ελεγκτικές αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιλαμβάνουν την υποβολή προς τη Βουλή έκθεσης για τον απολογισμό και τον ισολογισμό του Κράτους (άρθρο 98 παρ. 1 Σ.)

Ο **ιεραρχικός έλεγχος** ασκείται στο πλαίσιο του ίδιου νομικού προσώπου από **ιεραρχικώς προϊστάμενα όργανα** επί των υφισταμένων τους.

Στο πλαίσιο του ιεραρχικού ελέγχου, το ανώτερο διοικητικό όργανο:

α. **προληπτικώς** δίνει οδηγίες και διαταγές στο κατώτερο,

β. **κατασταλτικώς** επιλαμβάνεται και ασκεί και έλεγχο επί των πράξεων του κατώτερου οργάνου και σε περίπτωση διαπίστωσης παρανομίας, είτε ακυρώνει είτε τροποποιεί την πράξη αυτήν.

* Κατά κανόνα, **όλες οι πράξεις** των υφιστάμενων οργάνων υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας, ο οποίος μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ακύρωση της πράξης, **εφόσον πρόκειται περί κατασταλτικού ελέγχου**.

Η διοικητική εποπτεία ασκείται από όργανα ενός δημοσίου νομικού προσώπου επί των οργάνων και των πράξεων των οργάνων άλλου δημοσίου νομικού προσώπου, όπως εξειδικεύεται εκάστοτε σε συγκεκριμένες διατάξεις νόμου.

Σημειώνεται ότι, απαιτείται να **προβλέπονται ρητώς στον νόμο τόσο ο τρόπος όσο και τα μέσα άσκησης της διοικητικής εποπτείας, καθώς και τα όρια αυτής**.

Η διοικητική εποπτεία ασκείται με **διοικητικές πράξεις του εποπτεύοντος οργάνου** και μπορεί να συνεπάγεται **επεμβάσεις** σχετικές με τα πρόσωπα, που αποτελούν τους φορείς της ιδιότητας του οργάνου του εποπτευόμενου δημοσίου νομικού προσώπου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4 → ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10-11-12

Θέματα σχετικά με την
αποσυγκέντρωση της
διοίκησης

Θέματα σχετικά με τον
πρώτο βαθμό τοπικής
αυτοδιοίκησης, τους δήμους.

Θέματα σχετικά με τις
Περιφέρειες ως δεύτερο
βαθμό τοπικής
αυτοδιοίκησης. .

Περιεχόμενο του αποκεντρωτικού συστήματος

Α. Κριτήρια διοικητικής διαίρεσης της χώρας (άρθρο 101 παρ. 2 του Συντάγματος)

- γεωοικονομικές συνθήκες
- κοινωνικές συνθήκες
- συγκοινωνιακές συνθήκες

- **γεωγραφικές ή γεωφυσικές συνθήκες:** χωροταξία/ μορφολογία του χώρου, οικονομικοί παράγοντες
 - **κοινωνική συγκρότηση των περιοχών:** πληθυσμιακή δομή (πυκνότητα, κατανομή πληθυσμού), πολιτιστικά, μορφωτικά, ιστορικά χαρακτηριστικά
 - **προσβασιμότητα στο κέντρο:** δυνατότητα επικοινωνίας και μετάβασης των πολιτών στο κέντρο αλλά και σε άλλες περιοχές της χώρας
- Συνταγματικές προβλέψεις για την ιδιαιτερότητα των νησιωτικών περιοχών/ σαφής διαχωρισμός από τις λοιπές (ηπειρωτικές) περιοχές της χώρας.

Β. Κατανομή αρμοδιοτήτων ανάμεσα στα όργανα του Κράτους (άρθρο 101 παρ. 3 του Συντάγματος)

- Περιφερειακά όργανα «γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους»

Κεντρικά όργανα: ο ρόλος τους περιορίζεται «στην γενική κατεύθυνση, τον συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας» της δράσης

Χαρακτηριστικά του ισχύοντος στη χώρα μας αποκεντρωτικού συστήματος είναι: i) η διάκριση μεταξύ κεντρικών και περιφερειακών οργάνων, ii) η άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας από τα περιφερειακά όργανα και iii) η ιεραρχική σχέση μεταξύ της κεντρικής διοίκησης και των περιφερειακών οργάνων. Στην συνέχεια θα αναλύσουμε τα παραπάνω χαρακτηριστικά:

i) Η διάκριση μεταξύ κεντρικών και περιφερειακών οργάνων προϋποθέτει την γεωγραφική διαίρεση της επικράτειας. Το εδαφικό κριτήριο, επιβεβαιώνει την γνήσια μορφή αποκέντρωσης και προσδιορίζει το κύκλο των υποθέσεων που είναι αρμόδια να χειριστούν τα περιφερειακά όργανα. Κριτήρια της παραπάνω γεωγραφικής διαίρεσης, σύμφωνα με το άρθρο 101 παρ. 2 του Συντάγματος, είναι οι γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες της χώρας. Τα κριτήρια αυτά αφορούν αποκλειστικά στην διοικητική αποκέντρωση, και δεν είναι υποχρεωτικό να εφαρμοσθούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Επίσης δεν είναι αναγκαίο να συντρέχουν μεταξύ τους.

ii) Για να πληρωθεί η προϋπόθεση της αποκέντρωσης δεν απαιτείται απλά άσκηση αρμοδιοτήτων από τα περιφερειακά όργανα για υποθέσεις της περιφέρειάς τους, αλλά άσκηση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων. Δηλαδή τα όργανα αυτά δεν θα πρέπει απλά να ασκούν αρμοδιότητες συμβουλευτικού ή προπαρασκευαστικού χαρακτήρα αλλά να ασκούν αποφασιστικές. Οι αποφασιστικές αυτές αρμοδιότητες δεν πρέπει να τελούν υπό την έγκριση των κεντρικών οργάνων αλλά να υπόκεινται μόνον σε έλεγχο νομιμότητας. Παράλληλα για να εξασφαλιστεί πραγματική και προηγμένη αποκέντρωση δεν αρκεί οι αρμοδιότητες να είναι απλά αποφασιστικές. Πρέπει παράλληλα να είναι και αποκλειστικές, δηλαδή να μην είναι συντρέχουσες με όργανα της κεντρικής διοίκησης. Πρέπει να είναι γενικές και όχι ειδικές. Οι γενικές αρμοδιότητες παρέχουν εκτεταμένη και ουσιαστική αποκέντρωση.

iii) Οι αποκεντρωμένες διοικητικές περιφέρειες, δεν έχουν δική τους νομική προσωπικότητα αλλά εντάσσονται στο νομικό πρόσωπο του κράτους. Τα αποκεντρωμένα περιφερειακά όργανα εντάσσονται στην ιεραρχία του νομικού προσώπου του κράτους.

Ποιες είναι οι Αυτοδιοικητικές Περιφέρειες ;

27

Οι Αυτοδιοικητικές Περιφέρειες είναι 13:

1. Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (έδρα Κομοτηνή)
2. Κεντρικής Μακεδονίας (έδρα Θεσσαλονίκη)
3. Δυτικής Μακεδονίας (έδρα Κοζάνη)
4. Ηπείρου (έδρα Ιωάννινα)
5. Θεσσαλίας (έδρα Λάρισα)
6. Ιονίων Νήσων (έδρα Κέρκυρα)
7. Δυτικής Ελλάδας (έδρα Πάτρα)
8. Στερεάς Ελλάδας (έδρα Λαμία)
9. Αττικής (έδρα Αθήνα)
10. Πελοποννήσου (έδρα Τρίπολη)
11. Βορείου Αιγαίου (έδρα Μυτιλήνη)
12. Νοτίου Αιγαίου (έδρα Ερμούπολη)
13. Κρήτης (έδρα Ηράκλειο)

**Οι Περιφέρειες
συνιστούν τον β' βαθμό
Τοπικής Αυτοδιοίκησης
στην Ελλάδα**

• **Οι Περιφέρειες «...σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές» (άρθ.3, ν.3852/2010).**

- Διαχωρισμός των διοικητικών οργάνων του Κράτους σε κεντρικά και περιφερειακά: α. βασική αρχή διοικητικής οργάνωσης β. εισάγει την **διάκριση των μεταξύ τους αρμοδιοτήτων**
- Τα περιφερειακά όργανα του Κράτους ασκούν τις αρμοδιότητές τους εντός **ορισμένης εδαφικής περιοχής** της επικράτειας, που είναι ανάλογα προσδιορισμένη ως επιμέρους «διοικητική διαίρεση», ενώ οι αρμοδιότητες των κεντρικών εκτείνονται και ασκούνται με τρόπο ομοιόμορφο στο **σύνολο της επικράτειας**.
 - **δηλ.** επί των δραστηριοτήτων που είναι αρμόδια τα περιφερειακά όργανα, τα κεντρικά περιορίζονται σε μια **επιτελικού τύπου δραστηριότητα** (συντονισμός, έλεγχος νομιμότητας)

Ποιες είναι οι Αρμοδιότητες των Περιφερειών ;

- Βασική **αρμοδιότητα** των περιφερειακών αυτοδιοικήσεων αποτελεί ο αναπτυξιακός προγραμματισμός της περιφέρειας με την κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων και τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων περιφερειακού επιπέδου.
- Ασκούν τις αρμοδιότητές τους στο πλαίσιο των σχετικών διατάξεων των **νόμων** και των **κανονιστικών διατάξεων** της διοίκησης στους τομείς:
 - Α.** Προγραμματισμού - Ανάπτυξης,
 - Β.** Γεωργίας – Κτηνοτροφίας – Αλιείας,
 - Γ.** Φυσικών Πόρων – Ενέργειας – Βιομηχανίας (Διαχείριση Υδάτινων Πόρων, Ορυκτός Πλούτος, Ενέργεια, Βιομηχανία και Βιοτεχνία)
 - Δ.** Απασχόλησης – Εμπορίου – Τουρισμού,
 - Ε.** Μεταφορών– Επικοινωνιών,
 - ΣΤ.** Έργων - Χωροταξίας – Περιβάλλοντος
 - Ζ.** Υγείας,
 - Η.** Παιδείας – Πολιτισμού – Αθλητισμού,
 - Θ.** Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας.
- Λόγω της γεωγραφικής τους ιδιαιτερότητας, οι **νησιωτικές περιφέρειες** ασκούν, πέρα από τις αρμοδιότητες των περιφερειών και αρμοδιότητες αναφορικά με το σχεδιασμό, την έγκριση και την παρακολούθηση των σχεδίων των ενδοπεριφερειακών συγκοινωνιών.

Προσωπικό των Περιφερειών

- Τα οικεία περιφερειακά συμβούλια καταρτίζουν τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας των περιφερειών.

τα ζητήματα που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση και αξιολόγηση του προσωπικού ορίζονται στο ν.3852/2010 και στις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα που ισχύουν για τους υπαλλήλους των ΝΤΔΔ.

ΟΡΓΑΝΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ο Περιφερειάρχης, οι Αντιπεριφερειάρχες, το Περιφερειακό Συμβούλιο και η Εκτελεστική και Οικονομική Επιτροπή.

- Ο **Περιφερειάρχης** είναι μονομελές όργανο διοίκησης των υπηρεσιών της περιφερειακής αυτοδιοίκησης.
- Οι **Αντιπεριφερειάρχες** επικουρούν τον Περιφερειάρχη στο έργο του.
- Το **Περιφερειακό Συμβούλιο** είναι συλλογικό όργανο διοίκησης της Περιφέρειας, που διαθέτει γενική αρμοδιότητα για όλα τα θέματα, εκτός από εκείνα που ρητώς έχουν ανατεθεί στον Περιφερειάρχη ή άλλο όργανο.
- Η **Εκτελεστική και Οικονομική Επιτροπή** αποτελείται από τον Περιφερειάρχη ως πρόεδρο και τους Αντιπεριφερειάρχες ως μέλη. Είναι κορυφαίο συλλογικό όργανο διοίκησης με ευθύνη και αρμοδιότητα την παρακολούθηση εφαρμογής της περιφερειακής πολιτικής και του προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης, σε όλους τους τομείς αρμοδιότητας της Περιφέρειας.
- Σε κάθε Περιφέρεια λειτουργούν επίσης Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης με γνωμοδοτικές αρμοδιότητες σχετικά με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες και Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων με αντίστοιχες αρμοδιότητες.

Ποιο είναι το πεδίο της αρμοδιότητας των Δήμων;;;

30

- Οι αρμοδιότητες των δήμων συστηματοποιούνται και κατανέμονται σε οκτώ (8) τομείς:
 - Ανάπτυξης
 - Περιβάλλοντος
 - Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών
 - Απασχόλησης
 - Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης
 - Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού
 - Πολιτικής Προστασίας
 - Αγροτικής Ανάπτυξης – Κτηνοτροφίας – Αλιείας

- Δήμος: Α' βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης (332)
- Οι δημοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας (άσκηση αρμοδιοτήτων πλησιέστερα στους πολίτες) και της εγγύτητας (λήψη των αποφάσεων όσο το δυνατόν πιο ανοιχτά και εγγύτερα στους πολίτες)

Ποιο είναι το Προσωπικό των Δήμων;

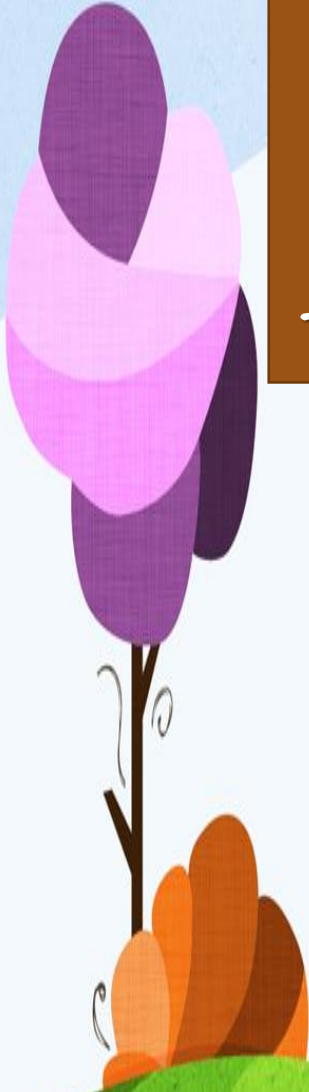
- Υπάρχουν δύο κατηγορίες προσωπικού όσον αφορά στην εργασιακή τους σχέση: το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό που προσλαμβάνεται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Προβλέπεται, επίσης, η πρόσληψη προσωπικού ορισμένου χρόνου για την κάλυψη αναγκών που είναι απρόβλεπτες, επείγουσες ή εποχικού χαρακτήρα.
- Τα θέματα προσλήψεων, υπηρεσιακής κατάστασης και αξιολόγησης του προσωπικού ορίζονται στο ν. 3584/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Τι σημαίνει Διαδημοτική Συνεργασία;

- Η διαδημοτική συνεργασία εμπλέκει έναν αριθμό τοπικών αρχών (συνήθως όμορων) που ενώνουν τις δυνάμεις τους, με στόχο να αναπτύξουν και να διαχειριστούν αποτελεσματικότερα τις δημόσιες υπηρεσίες και τις υποδομές και να ανταποκριθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες των χρηστών, παρέχοντας καλύτερης ποιότητας υπηρεσίες και ενισχύοντας την τοπική ανάπτυξη
- **Συνεργασία ΟΤΑ σε συμβατικό επίπεδο:**
 - Προγραμματικές Συμβάσεις
 - Συμβάσεις Διαδημοτικής ή Διαβαθμιδικής Συνεργασίας
- **Σύσταση Νομικών Προσώπων:**
 - Σύνδεσμοι
 - Επιχειρήσεις ΟΤΑ
 - Αναπτυξιακοί Οργανισμοί ΟΤΑ ΑΕ

ΕΝΟΤΗΤΑ 5 → ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13-14

Θέματα σχετικά με τους δημοσίους υπαλλήλους, τα είδη τους, τα συστήματα πρόσληψής τους, το καθεστώς και τις υπηρεσιακές μεταβολές τους.

Γενικές διακρίσεις κατηγοριών δημοσίων υπαλλήλων

- Στρατιωτικοί δημόσιοι υπάλληλοι** : Μόνιμοι αξιωματικοί και υπαξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, υπηρετούντες στα σώματα Ασφαλείας, κ.ά.
- Πολιτικοί ή Διοικητικοί δημόσιοι υπάλληλοι** : Υπάλληλοι των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών του νομικού προσώπου του κράτους, του πυροσβεστικού σώματος, οι μη στρατιωτικοί υπάλληλοι των στρατιωτικών και αστυνομικών υπηρεσιών κ.ά.
- Υπάλληλοι της Βουλής**
- Απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ)**

- Θέσεις :**
 - Ειδικές θέσεις (ΕΘ).
 - Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ).
 - Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ).
 - Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ).
 - Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ).
- Βαθμολογική κλίμακα** : Α', Β', Γ', Δ' και Ε' (άρθ. 80 του Υ.Κ.).
 - Οι θέσεις των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Δ, Γ, Β και Α.
 - Οι θέσεις της κατηγορίας ΥΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Ε, Δ, Γ και Β.
 - Οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών τοποθετούνται με εισαγωγικό βαθμό τον Γ'.
 - Οι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και οι Απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. τοποθετούνται με εισαγωγικό βαθμό τον Β'.

- Είναι το σύνολο των δραστηριοτήτων και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για τη νόμιμη πρόσληψη ενός επαρκούς αριθμού ταλαντούχων ανθρώπων που θα στελεχώσουν την κατάλληλη γι' αυτούς θέση, τη σωστή στιγμή, ανάλογα με τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα συμφέροντα των ιδίων και των οργανώσεων που τους προσλαμβάνουν.
- Ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των διατάξεων που διέπουν τις προσλήψεις ανατέθηκε σε Ανεξάρτητη Αρχή, το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) (άρ. 103 παρ. 7 Σ, Ν. 2190/1994).

Μεθοδολογικά εργαλεία για την πρόσληψη του προσωπικού της δημόσιας διοίκησης

36

- Με γραπτό διαγωνισμό (παρ.3 άρ. 14 Ν. 1943/1991, άρ. 15 Ν. 2190/1994 και άρ. 6 Ν. 3051/2002) :
 - Αδιάβλητη διαδικασία.
 - Επιτρέπει άμεσα μεγάλο αριθμό προσλήψεων.
 - Υλοποιείται από Κεντρική Επιτροπή που συγκροτεί το ΑΣΕΠ. Οι υποψήφιοι κατατάσσονται σε πίνακα με βάση τη βαθμολογία που έλαβαν (η οποία προσαυξάνεται από επιμέρους κριτήρια : διδακτορικό, εργασιακή εμπειρία, τυχόν εντοπιότητα, κ.ά., ανά προκήρυξη).
 - Αφορά στα ανώτερα στελέχη της δημόσιας διοίκησης όταν πρόκειται για διαγωνισμό που διοργανώνει η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ).
 - Αδύνατα σημεία : η αδυναμία διακρίβωσης των δεξιοτήτων των υποψηφίων, αδυναμία αποτίμησης της αντιστοίχισης των αναγκών της υπηρεσίας και των ειδικών χαρακτηριστικών των υποψηφίων, ενδεχόμενη αποτυχία ικανών υποψηφίων λόγω τυχαίων παραγόντων που μπορεί να μεσολαβήσουν.
 - Πρόταση να συμπληρώνεται ο διαγωνισμός με άλλες μεθόδους, τεστ, συνέντευξη, κοκ.

37

Άλλες διαδικασίες εισόδου :

- Με σειρά προτεραιότητας
- Με βαθμολογούμενα κριτήρια
- Συνδυασμοί μεθόδων (γραπτός, τεστ, συνέντευξης, κ.ά.)

Προβληματισμοί ως προς τη διαδικασία προσλήψεων

38

- Νομικοκεντρική προσέγγιση.
- Πολυδαιδαλώδες το νομοθετικό πλαίσιο με συχνότατες τροποποιήσεις.
- Καθυστέρηση των προσλήψεων – Διαδικασίες ενστάσεων.
- Αστοχίες των μαζικών προσλήψεων.
- Κεντρικά ελεγχόμενη διαδικασία.

- **Σύστημα Καριέρας**
- **(Career based)**

- Ένταξη σε ένα ή περισσότερα σώματα – κλάδους - κατηγορίες που κατατάσσονται σε βαθμούς ή κλιμάκια.
- Ιεραρχική-κλιμακωτή σε επάλληλες βαθμίδες διάρθρωση έχοντας στη «βάση» τους κατώτατους και στην «κορυφή» τους ανώτατους βαθμούς».
- Ιεραρχική εξέλιξη.
- Διαγωνιστική διαδικασία εισόδου.

- **Σύστημα συγκεκριμένων θέσεων εργασίας (Position based)**

- Οι υπάλληλοι τοποθετούνται με βάση τα ειδικά χαρακτηριστικά τους σε συγκεκριμένες θέσεις, ασκούν εξειδικευμένα καθήκοντα συνδεδεμένα με τη θέση, το βαθμό ή το μισθολόγιο.
- Ο υπάλληλος γνωρίζει τη λεπτομερή περιγραφή των καθηκόντων της θέσης, διαθέτοντας τη μόρφωση, εμπειρία και ικανότητα που απαιτούνται.

Στις περισσότερες χώρες σήμερα εφαρμόζονται συνδυαστικά και τα δύο συστήματα σε μία προσπάθεια να συγκεραστούν τα θετικά και τα αρνητικά τους στοιχεία.

Το καθεστώς μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων

- Η Συνταγματικά κατοχυρωμένη μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων στην Ελλάδα από το 1911, ουσιαστικά, καθιστά εξαιρετικά δύσκολη, αν όχι αδύνατη, την απόλυσή τους.
- Η μονιμότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την οργανική θέση που κατέχει ο δημόσιος υπάλληλος μετά το διορισμό του.
- Λόγοι θεσμοθέτησης της μονιμότητας :
 - Αποκλεισμός της πιθανότητας απόλυσης λόγω κομματικών παρεμβάσεων.
 - Εργασιακή και οικονομική ασφάλεια των δημοσίων υπαλλήλων με στόχο την προσήλωση στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.
 - Σταθερότητα κατά τη διεκπεραίωση των κρατικών υποθέσεων και συνέχεια του Κράτους.
 - Κρίνεται ως δεδομένο το πλήρως καταρτισμένο προσωπικό το οποίο εισάγεται στη δημόσια διοίκηση υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις.
- Αρνητική κριτική από θιασώτες της κατάργησης της μονιμότητας :
 - Οδηγεί σε χαμηλή παραγωγικότητα το δημόσιο τομέα, σε έλλειψη ευθύνης και σε αδιαφορία.
 - Αδυναμία επιβολής ποινών.
 - Ανάγκη για συρρίκνωση του κρατικού μηχανισμού και δημιουργία ενός ευέλικτου κρατικού σχήματος.
 - Κατάργηση για λόγους ισότητας με της συνθήκες απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα

Σύστημα μονιμότητας v/s σύστημα μετακλητότητας

• Σύστημα μονιμότητας :

- Οι δημόσιοι υπάλληλοι παρέχουν υπηρεσίες στο κράτος συνδεδεμένοι με ειδική νομική σχέση η οποία διέπεται από ειδικούς κανόνες δημοσίου δικαίου.
- Έντονα είναι τα στοιχεία του εξαναγκασμού, της ιεραρχικής εξάρτησης και της πειθαρχικής ευθύνης.
- Προστασία από την απόλυση, τον υποβιβασμό και τη μετάθεση.
- Αδιάλειπτη παροχή δημοσίων υπηρεσιών σε ένα πλαίσιο ασφάλειας και προστασίας.

• Σύστημα μετακλητότητας :

- Εύθραυστη εργασιακή σχέση που ανακαλείται ανά πάσα στιγμή.
- Πολιτική πρωτοβουλία για τη σύναψη της εργασιακής σχέσης.
- Απεριόριστη ελευθερία επιλογών.
- Άμεση πρόσληψη.
- Ικανοποίηση εξειδικευμένων αναγκών σε προσωπικό.

- ❑ Η κινητικότητα διευκολύνει την ανακατανομή των πόρων και ενισχύει τη δυνατότητα ανταπόκρισης της διοίκησης στις διαρκώς μεταβαλλόμενες προτεραιότητες και διαφοροποιημένες ανάγκες (OECD, 2012a)
- ❑ Μορφές κινητικότητας : Απόσπασση (άρθρο 68 ΥΚ), μετάταξη (άρθρα 69-75 ΥΚ), τοποθέτηση (άρθρο 65 ΥΚ) (κατά μία έννοια), μετακίνηση (άρθρο 66 ΥΚ), μετάθεση (άρθρο 67 ΥΚ).
- ❑ Προσέγγιση της κινητικότητας μέχρι τη δημοσιονομική κρίση : Ως ένα μέσο κατανομής του προσωπικού με βάση πελατειακά και κομματικά κριτήρια που δεν οδηγούσε σε ποσοτική και σε ποιοτική αντιστοίχιση του προσωπικού στις υφιστάμενες υπηρεσιακές ανάγκες.
- ❑ Μετά τη δημοσιονομική κρίση και σε εφαρμογή των Μνημονίων θεσπίστηκαν μια σειρά νόμων (4024/2011, 4093/2012, 4172/2013) σχετικά με την κινητικότητα με στόχο τον εξορθολογισμό της.
- ❑ Εισήχθησαν έννοιες όπως : εργασιακή εφεδρεία, προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα και διαθεσιμότητα με παράλληλη κατάργηση οργανικών θέσεων.
- ❑ Εισήχθησαν νέες διαδικασίες, όπως η απεμπλοκή του υπηρεσιακού συμβουλίου από τη λήψη αποφάσεων μετακίνησης υπαλλήλων και η μεταφορά της λήψης απόφασης αποκλειστικά στην πολιτική ηγεσία του αρμόδιου υπουργείου.

Σταδιοδρομία των δημοσίων υπαλλήλων

43

- ❑ Προκλήσεις της δημόσιας διοίκησης :
 - Ανάγκη για βελτιωμένη δημόσια διακυβέρνηση, μέσα από τη μεταρρύθμιση της διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού στην οποία προεξέχουσα θέση κατέχει η ανάδειξη των ικανότερων στελεχών στην ηγεσία του δημοσιοϋπαλληλικού σώματος.
- ❑ Ανώτερα διοικητικά στελέχη : Γενικοί Διευθυντές, Διευθυντές, Τμηματάρχες, ή επικεφαλής ενδιάμεσων επιπέδων οργανικών μονάδων
- ❑ Αρμοδιότητες : σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών, επίβλεψη της απόδοσης και της παραγωγικότητας του προσωπικού και των υπηρεσιών που εποπτεύουν.
- ❑ Σύστημα προαγωγικής εξέλιξης : Κρίση με βάση την ικανότητα, την αξία, την προσωπικότητα και τα ταλέντα των υποψηφίων.
- ❑ Δεξιότητες : Ικανότητα, ακεραιότητα, αμεροληψία και κοινωνική υπευθυνότητα υπέρ του δημοσίου συμφέροντος, δείχνοντας σεβασμό στους κανόνες εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας.

Με το Ν. 4275/2014 επανακαθορίστηκαν οι προϋποθέσεις και τα κωλύματα επιλογής υποψηφίων εισάγοντας τρία διαδοχικά στάδια : 1) Έλεγχος επιλεξιμότητας των υποψηφίων, 2) Γραπτός διαγωνισμός ΑΣΕΠ και 3) Προφορική συνέντευξη από πάνελ συνεντευκτών. Συστήθηκαν το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙΣΕΠ), τα Συμβούλια Συνέντευξης Προϊσταμένων (ΣΕΠ) σε κάθε Υπουργείο και το Κεντρικό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΚΕΙΣΕΠ).

Με το Ν. 4354/2015 (άρθρο 8) αποσυνδέθηκε η βαθμολογική από τη μισθολογική εξέλιξη των δημοσίων υπαλλήλων.

ομάδες κριτηρίων τα οποία εξετάζονται από το αρμόδιο Συμβούλιο (ν. 4674/2020, άρθ. 45):

44

- α) **Τυπικά, εκπαιδευτικά προσόντα και προσόντα επαγγελματικής κατάρτισης** : τίτλοι σπουδών, μεταπτυχιακό/ά δίπλωμα ή διπλώματα, διδακτορικό, γνώση ξένων γλωσσών, αποφοίτηση από την ΕΣΔΔΑ και η πιστοποιημένη επιμόρφωση
- β) **Εργασιακή εμπειρία και άσκηση καθηκόντων ευθύνης** : Μοριοδοτείται η εργασιακή εμπειρία στο δημόσιο τομέα με ανώτατο όριο τα 33 έτη (396 μήνες) και στον ιδιωτικό τομέα σε συναφή θέση με ανώτατο όριο τα 7 έτη (84 μήνες)
- γ) **Αξιολόγηση της τελευταίας τριετίας** : Η μοριοδότηση της αξιολόγησης εξάγεται με βάση τον μέσο όρο των εκθέσεων αξιολόγησης του υπαλλήλου για τα τρία τελευταία έτη, εφόσον ο υποψήφιος έχει αξιολογηθεί τουλάχιστον για δύο περιόδους με το σύστημα του ν. 4369/2016
- δ) **Δομημένη συνέντευξη** : Με αντικείμενο : α) θέματα σχετικά με το αντικείμενο και τις αρμοδιότητες των οργανωτικών μονάδων του φορέα β) ανάπτυξη ενός υποθετικού σεναρίου

Άλλες κατηγορίες στελεχών

- 1) Οι ανώτατες θέσεις της διοικητικής ιεραρχίας, όπως αυτές των Υπηρεσιακών Γραμματέων που στελεχώνονται από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους με ειδική διαδικασία και θητεία διάρκειας τριών ετών (άρθρο 36 ν. 4622/2019).
- 2) Οι θέσεις των μετακλητών στελεχών, όπως αυτές των Γενικών Γραμματέων, κ.ά., που εξαρτώνται πλήρως από την πολιτική βούληση της Κυβέρνησης

1. Να προσδιορισθεί ο ορισμός του δημόσιου υπαλλήλου και να αναφερθούν οι κυριότερες διακρίσεις των δημοσίων υπαλλήλων με κριτήριο το καθεστώς της μονιμότητας.

2. Τί είναι το τακτικό προσωπικό του Δημοσίου και σε τι διαφέρει αυτό από τους μετακλητούς υπαλλήλους του Δημοσίου; Γιατί η Διοίκηση προσλαμβάνει τόσο υπαλλήλους ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) όσο και υπαλλήλους ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ΙΔΟΧ);

3. Σε τι διαφέρει η διοικητική αποκέντρωση από την τοπική αυτοδιοίκηση; Ποιο γενικότερο φαινόμενο της κρατικής εξουσίας εκφράζουν αυτές οι δύο έννοιες και τι προβλέπει σχετικά το Σύνταγμα; Να αναφέρετε, ως παραδείγματα, δύο συγκεκριμένους φορείς της μιας και δύο συγκεκριμένα παραδείγματα της άλλης έννοιας της κρατικής εξουσίας στη σημερινή Ελλάδα.

4. Οι Ανεξάρτητες Αρχές αποτελούν από τις πλέον πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στην ελληνική δημόσια διοίκηση. Καλείστε να αναφέρετε τις Ανεξάρτητες Αρχές που είναι Συνταγματικά κατοχυρωμένες και στη συνέχεια να αναδείξετε τον τρόπο άσκησης του ελέγχου επί των πράξεων των Ανεξαρτήτων Αρχών.

5. Α) Περιγράψτε τα είδη ελέγχου που ασκούν οι Ανεξάρτητες Αρχές (Συνταγματικές και μη) στη δημόσια διοίκηση; Σε ποια γενικότερη κατηγορία ελέγχου της δράσης της δημόσιας διοίκησης εμπίπτει ο έλεγχος που ασκούν οι Ανεξάρτητες Αρχές;
Β) Αναφέρετε τις διαφορές και τις ομοιότητες που διαπιστώνετε ότι υπάρχουν μεταξύ του διοικητικού ελέγχου της δημόσιας διοίκησης και του ελεγκτικού ρόλου που ασκεί ο Συνήγορος του Πολίτη στη δημόσια διοίκηση.

6. Εξηγήστε με τα κατάλληλα επιχειρήματα τη διαφορά ανάμεσα στην πιο σύγχρονη έννοια της «τεχνοκρατίας» έναντι της παραδοσιακής γραφειοκρατίας και τη σημασία των «εξωστρεφών στελεχών» που διαθέτουν ένα «χαρτοφυλάκιο δεξιοτήτων».

7. Να προσδιοριστούν και να αναλυθούν εν συντομία οι κυριότερες μορφές ελέγχου των οργάνων της Διοίκησης. Ποια μορφή ελέγχου θεωρείτε ότι είναι η πιο αποτελεσματική στο σύγχρονο διοικητικό γίγνεσθαι; Να αιτιολογηθεί η άποψη σας.

8. Είναι κοινά αποδεκτό ότι απαιτείται η αναδιοργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών ώστε αυτές να γίνουν πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές. Άποψη που έχει καταγραφεί και σε πολλές εκθέσεις για το ελληνικό διοικητικό σύστημα. Ποια είναι η δική σας άποψη;

9. Ποιοι είναι οι κίνδυνοι που μπορεί να εμφανιστούν από την παρουσία των εξωτερικών επαγγελματιών;

ΚΕΝΗ
ΣΕΛΙΔΑ ΓΙΑ
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Eclass4U

The best Choice for you

ΤΕΛΟΣ ΤΟΜΟΥ Δ

ΣΥΣΤΗΜΑ
ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
eclass4U

ΜΟΝΟ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΚΑΛΗ ΜΕΛΕΤΗ

Επιμέλεια: Βίκυ Βάρδα
vicky.eclass4u@gmail.com